

М. Г. Гришко,
аспірант кафедри менеджменту,
Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ

ОСНОВНІ ЕТАПИ ВПРОВАДЖЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ТОРГОВЕЛЬНИМИ МЕРЕЖАМИ

М. Gryshko,
postgraduate student, Department of Management, Kyiv National Trade and Economics University, Kyiv

THE MAIN STAGES OF IMPLEMENTATION AND OPERATION SYSTEM OF INFORMATION SUPPORT IN MANAGEMENT TRADING NETWORKS

Дана стаття сфокусована на обґрунтуванні значущості інформаційного забезпечення в управлінні торговельними мережами. У статті розглянуто сутність системи інформаційного забезпечення, узагальнено існуючий науковий досвід у сфері інформаційного забезпечення управління торговельними мережами, проведена його критична оцінка та визначено особливості позиціонування системи інформаційного забезпечення. Представлені основні етапи впровадження та функціонування системи інформаційного забезпечення в управлінні торговельною мережею. Розглянуто процес функціонування системи інформаційного забезпечення в аспекті прийняття управлінських рішень з метою покращення діяльності торговельної мережі.

This article focuses on the rationale of the importance of information support in management trading networks. The article deals with the essence of information system, summarized existing scientific experience in the field of information support in management trading networks, carried his critical evaluation and peculiarities of positioning information support. Defined basic stages of implementation and operation of information system in the management trading support. This article describes the process of functioning information system in terms of decision-making to improve the distribution network activities.

Ключові слова: інформація, інформаційне забезпечення, система інформаційного забезпечення, управління торговельними мережами, торговельні мережі, етапи впровадження системи інформаційного забезпечення, етапи функціонування системи інформаційного забезпечення.

Keywords: information, information support, system of information support, management trading networks, trade networks, stages implementation system of information support, stages operation system of information support.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Белике значення у забезпеченні ефективного функціонування системи управління торговельною мережею має інформація. Її достовірність та оперативність є необхідною умовою економічного регулювання у торговельному бізнесі та підвищення його ефективності, водночас як недостовірність або відсутність інформації може спричинити негативні наслідки в управлінні торговельною мережею. Тому для управління торговельними мережами необхідна достовірна, змістовна та об'єктивна інформація, яка надходить, обробляється та використовується своєчасно, коли виникає необхідність у прийнятті управлінського рішення. Прийняття кожного такого рішення має бути інформаційно забезпеченим.

Система інформаційного забезпечення, що нині існує в більшості торговельних мереж, призводить до того, що майже кожний структурний підрозділ надає безпосередньому та вищому керівництву, як правило, не достатньо перевірену, надмірно деталізовану, а подекуди, і зайву інформацію. Єдиного центру, який володів би інформацією про торговельну мережу в цілому, немає. Це призводить до того, що функції узагальнення та перевірки інформаційних потоків покладаються на керівників торговельної мережі, які не мають можливості ефективно справлятися з такою об'ємною роботою. Отже, враховуючи вищевикладене, виникає необхідність детального дослідження проблеми інформаційного забезпечення управління торговельними мережами, а також етапів впровадження системи інформа-

ційного забезпечення, що обумовлює актуальність обраної теми.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Питанням формування сучасної інформаційної парадигми, розвитку концепції інформації та управління, організації інформаційного забезпечення досліджували та продовжують вивчати ці питання такі українські та зарубіжні науковці: М.Є. Рогоза, В.І. Ткач, В.Г. Козак, В.А. Шевчук, О.В. Карпенко, С.М. Петренко, М.С. Пушкар, М.В. Макарова, М.П. Денисенко, В.Д. Андреев, Р.Ф. Абдеев, В.В. Годін, І.П. Босак, І.К. Корнєєв, А.Д. Єршов, В.А. Анташов, В.І. Ісаков, І.А. Маркіна, Е.К. Гільде, М.Я. Розенберг, Р. Манн, К. Друрі, М. Аокі, А. Бріллоєн, Т. Пітерс, Д. Хан, Р. Ентоні.

У більшості наукових досліджень, присвячених розробці та впровадженню систем інформаційного забезпечення, основна увага приділяється організації доступу до інформаційних ресурсів, що використовуються в управлінській діяльності, технологіям проектування, розвитку середовища передачі даних, а також мережевим технологіям. Разом з тим, питання ефективності системи інформаційного забезпечення, її функціонування в процесі управління діяльністю підприємства з реалізацією функції оптимізації, а також обліку перспективних інформаційних потреб і можливостей в науковій літературі не стали об'єктом комплексного дослідження. Практично не досліджується змістовна та якісна складові інформації, що характеризують підходи управління діяльністю підприємств, не приділяється необхідної уваги проблемі знаходження оптимальних послідовності та механізму впровадження та функціонування системи інформаційного забезпечення управління торговельними мережами.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою статті є розробка позицій щодо удосконалення механізму впровадження та функціонування системи інформаційного забезпечення управління торговельними мережами. Основними завданнями даної статті є: розглянути підходи до визначення поняття системи інформаційного забезпечення управління; проаналізувати основні переваги впровадження систем інформаційного забезпечення в торговельних мережах; розробити структурно-логічну послідовність впровадження та функціонування ефективної системи інформаційного забезпечення управління торговельними мережами.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Питання системи інформаційного забезпечення розглядалися вітчизняними та зарубіжними вченими-економістами та набули важливого значення в сучасній науковій і практичній діяльності.

Достовірні та оперативні дані про стан управлінських процесів потрібні на всіх рівнях управління торговельною мережею і це можливо здійснювати за допомогою системи інформаційного забезпечення. На думку В.А. Бабенко [1], основним завданням систем інформаційного забезпечення управління підприємством є забезпечення обліку та управління підприємством на основі збору, обробки та представлення інформації про діяльність підприємства, та автор розглядає цю проблему виключно в управлінні інноваційними процесами, а не всім підприємством в цілому, що звужує бачення комплексного управління всіма процесами, що відбуваються на підприємстві.

Інформаційне забезпечення управління торговельними мережами — функціональний комплекс, що забезпечує органічну взаємодію технічних засобів, методів та технологій роботи з інформацією, можливість цілеспрямованого безперервного збирання, пошуку, групу-

вання, аналізу, зберігання та поширення інформації серед зацікавлених менеджерів торговельної мережі; забезпечує надходження своєчасної, достовірної та повної інформації про стан та параметри функціонування певних об'єктів управління через визначені проміжки часу або відповідно до їх запитів; відображає інформацію щодо стану керованого об'єкта і є основою для прийняття управлінських рішень; формує інформацію, яка складається з важливих даних та не дає відволікатись менеджерам на зайву та громіздку інформацію, сприяючи ефективній реалізації процесу управління та враховуючи інформаційні потреби всіх користувачів [2].

Необхідність створення системи інформаційного забезпечення підприємства, яка буде здатна контролювати стан справ і результатів за важливими напрямками поточної діяльності, забезпечувати підприємство необхідною інформацією, оперативно здобувати інформацію з різних джерел для поточних і перспективних завдань управління, регулювати рух інформаційних потоків, упорядковувати діяльність, що пов'язана з розвитком інформаційної системи, досліджує у своїй праці О.Н. Старенька [3]. Автор доводить, що важливим чинником роботи підприємств є наявність єдиного інформаційного центру, що вирішить проблему оперативного одержання, своєчасного опрацювання та ефективного використання інформації, та пропонує називати цей центр службою оперативного управління, що, на думку автора статті, не є влучним, бо насамперед задачі, що виконуватимуться цим центром будуть пов'язані із інформацією, тому цим і повинна займатися система інформаційного забезпечення, яка вже у своє чергу надаватиме можливість оперативного управління.

Б.Г. Преображенський у своїх дослідженнях пропонує створити багаторівневу систему інформаційного забезпечення, де буде визначена інформація, необхідна для керівників різних рівнів управління, та інформація, що сформована за певним алгоритмом, яка видається у визначені терміни та у формі, що придатна для прийняття рішень. А для того, щоб така системна організація інформаційного забезпечення управління могла існувати, необхідно дотримуватися таких принципів: єдності інформації; комплексності та синхронізації економічної інформації; релевантності даних; забезпечення максимуму похідної інформації напіддаві мінімуму вхідних даних і первинної інформації; поділу економічних процесів і показників, що їх відображають, на керовані та контрольовані; агрегації інформації за умови руху знизу вгору відповідно до ієрархії системи прийняття рішень; єдності управління; безперервності управління [4, с. 183—185]. На відміну від Б.Г. Преображенського Н.Г. Мехеда та В. Лисенко [5] більш узагальнено називають принципи, яких слід дотримуватися, створюючи інформаційне забезпечення на підприємстві: цілісність, вірогідність, контроль, захист від несанкціонованого доступу, єдність і гнучкість, стандартизація та уніфікація, адаптивність, мінімізація введення й виведення інформації (однократність введення інформації, введення-виведення тільки змін), а також окремо визначаються вимоги стосовно своєчасного надання відомостей користувачеві, що і справді є дуже важливим для безперервного функціонування системи інформаційного забезпечення.

Таким чином, система інформаційного забезпечення, що організована на підставі перелічених принципів, дозволить задовольнити поточні потреби управління в інформації та підвищити інформаційний рівень процесів прийняття управлінських рішень на всіх сходинках ієрархії управління [4, с. 187]. Розподіл процесу управління на рівні ієрархії є тим засобом, що дозволяє спростити його інформаційне забезпечення та зменшити складність завдань оперативного управління до необхідних параметрів.

С.М. Петренко вказує на те, що особливості в рамках прийняття конкретного рішення, які приймаються,

характерні для всіх рівнів управління. Кожен з них характеризується власним набором функцій, рівнем компетенцій та потребує відповідної інформації. Виходячи з інформаційних потреб кожного рівня управління, здійснюється інформаційний запит, за допомогою якого формується інформаційне забезпечення для вирішення конкретного завдання. Не можна не погодитись з позицією дослідника щодо того, що алгоритм формування інформаційного забезпечення управління підприємством повинен включати таку послідовність:

— на вищому рівні управління забезпечується стратегічне управління, визначаються місія підприємства, його цілі, довгострокові плани, стратегія їх реалізації;

— середній рівень забезпечує тактичне управління, на якому складаються тактичні плани, контролюється їх виконання, відстежуються ресурси;

— нижчий рівень оперативного управління. Тут реалізуються оперативні плани виробництва та реалізації, здійснюється оперативний облік і контроль [6, с. 21].

Досліджуючи проблему ефективного впровадження системи інформаційного забезпечення, А.Г. Смирнова [7] розглядає можливі помилки та варіанти їх запобігання. Під час проектування комплексної системи інформаційного забезпечення насамперед необхідно уникнути наступних двох помилок:

1. Багато організацій, прагнучи знайти кращі рішення для комп'ютеризації кожного з напрямків діяльності кінцею кінцем після довгої і кропіткої роботи по аналізу ринку, вибору і впровадження систем, отримують настільки різноманітний системний ландшафт, що він не піддається управлінню. Всі системи, які, так добре вирішують задачі в своїй ділянці, не можуть подати загальну картину, і не враховуючи стану решти систем. Одною з важливих умов для комплексного вирішення проблеми автоматизації є розгляд підприємства, як одного цілого, тобто створення однієї комплексної моделі, що відображає основні і допоміжні види діяльності. Нерідко також трапляється, що системи, які використовуються на підприємствах, не є перешкодою на шляху гнучкої адаптації їх до зміни зовнішніх і внутрішніх умов. Хоча в більшості випадків багаточисленні системи різних виробників або власної розробки не в стані взаємодіяти один з одним, тобто обмінюватися інформацією.

2. Часто одні і ті ж дані вводяться в різні системи по декілька разів. У кращому випадку передача даних проходить за допомогою інтерфейсів, але це ускладнює і часто виключає роботу в реальному часі. Тобто існує проблема представлення актуальних і коректних даних "в даному місці в даний час". Крім цього, існують прикладні програми, які можуть в кращому випадку відображати існуючі застигли структури і бізнес-процеси, не маючи можливості швидко переналаджуватися. Маючи різні системи і не маючи стратегії їх розвитку і впровадження, дуже важко і довго вносити в ці системи узгоджені зміни. Численні інтерфейси також є "вузьким місцем" такої системи, яка розвивається стихійно.

Неправильно вибрана концепція розвитку інформаційної інфраструктури може привести до необґрунтованих витрат коштів, наприклад, через несумісність окремих інформаційних технологій.

Тому впровадження системи інформаційного забезпечення управління в конкретній організації вимагає проведення значних обсягів робіт. А.Г. Смирнова у своїй праці пропонує наступні етапи для впровадження системи інформаційного забезпечення менеджменту в організаціях:

1. Визначення вимог до збереження інформації і її характеру в залежності від цілеспрямованості.

2. Розробка системи збереження, використання і представлення інформації при централізованому і децентралізованому управлінні.

3. Визначення потреб в технічних засобах (в тому числі, в комп'ютерній техніці) на підприємстві в цілому і

в кожному його підрозділі.

4. Розробка програмного забезпечення, створення і апробація системи збереження та обробки інформації.

5. Проведення багатоваріантних розрахунків в процесі розробки спеціалізованих програм маркетингу, планування, контролю, збору і обробки цифрової інформації та інших.

6. Забезпечення автоматизованої обробки і видачі текстової та графічної інформації.

7. Забезпечення копіювальними пристроями, телексами, всіма засобами зв'язку і комунікацій в рамках організації і її окремих підрозділів.

8. Автоматизація адміністративно-управлінської праці на основі використання сучасних інформаційних технологій.

Таким чином, вміло скерована, селективна і логічно обґрунтована організаційна робота консультативної групи експертів може сприяти підвищенню ефективності роботи організації в цілому, що приведе, як до збільшення чистого прибутку і до утвердження організації на ринку, так і до підвищення продуктивності праці працюючих в організації. Саме управління інформаційними технологіями в організаціях дозволяє одночасно досягнути на перший погляд ніби суперечливих цілей — високої якості та низьких затрат. Адже впровадження інформаційних технологій, при умові систематичної уваги до них, відкриває широкі можливості у напрямках скорочення затрат та підвищення якості продукції.

Більшість сучасних науковців розглядають проблему створення системи інформаційного забезпечення управління досить вузько, зводячи її лише до побудови інформаційного системи в організації. Так, наприклад, для практичного вирішення цього завдання найчастіше виділяють лише чотири етапи: I етап — передпроектний (дослідження, створення звіту, техніко-економічного обґрунтування і технічного завдання); II етап — проектний (складання технічного і робочого проектів); III етап — впровадження (підготовка до впровадження, проведення дослідних випробувань і здача в програмну кусплуатацію); IV етап — аналіз функціонування (виявлення проблем, внесення змін в проектне рішення та існуючі автоматизовані інформаційні системи). Автор вважає, що дану проблему не можна розглядати виключно з технічної точки зору, бо вагомого значення має саме управлінський аспект, а також якісні показники самого колективу.

На впровадження системи впливають такі фактори, як тривалість існування торговельної мережі на ринку, розмір, структура, рівень автоматизації управління та обліку, постановка менеджменту.

Також, при формуванні системи інформаційного забезпечення управління торговельними мережами необхідно пам'ятати про ряд особливостей підприємств торгівлі, врахування та облік яких дозволить побудувати найефективнішу систему. До таких особливостей відносяться:

- величезний асортимент товарів;
- терміни зберігання товарів;
- доведення товарів до стану, придатного для продажу (упаковка, фасування, маркування тощо);
- державний контроль;
- складності розрахунку собівартості товарів;
- визначення, розрахунок витрат на види товарів.

Впровадження системи інформаційного забезпечення управління торговельною мережею необхідно здійснювати поетапно. Основними з етапів є:

— Прийняття рішення про впровадження системи інформаційного забезпечення в управління торговельною мережею. Цей етап передбачає узгодження думок власників та менеджерів вищого рівня про необхідність запровадження цієї системи, розуміння її ефективності та перспектив, які відкриваються перед торговельною мережею у випадку впровадження системи інформаційного забезпечення, а також обґрунтування місії та

розробка системи цілей системи інформаційного забезпечення.

— Створення системи інформаційного забезпечення управління в торговельній мережі передбачає визначення місця цієї системи в управлінні торговельною мережею, обґрунтування її персонального складу, чітке розмежування повноважень та формалізацію її посадових прав та обов'язків.

— Розробка програми впровадження системи інформаційного забезпечення в управління торговельною мережею з чітким визначенням конкретних заходів і строків їх реалізації, що повинно бути відображено в плані-графіку впровадження системи контролінгу.

— Розробка бюджету впровадження системи інформаційного забезпечення в управління торговельною мережею. Цей етап передбачає планування необхідних джерел фінансування та витрат на здійснення конкретних заходів, що стануть підставою для оцінки ефективності та цільового спрямування витрачання коштів, а також також основою для оцінки ефективності впровадження системи інформаційного забезпечення в управління торговельною мережею.

— Проведення освітньої роботи серед персоналу, менеджерів і власників торгової мережі. Цей етап включає систематичне проведення інструктажів, семінарів, тренінгів, нарад, конференцій, презентацій та інших заходів. Вони забезпечать розуміння змін, що відбуваються у торговій мережі, усвідомлення кожним ролі в цьому процесі, чим мінімізують опір здійснюваним нововведенням.

— Проведення вхідної діагностики фінансово-господарської діяльності та управління торговельною мережею. Цей етап передбачає здійснення діагностики: зовнішнього та внутрішнього середовища торговельної мережі, її організаційної структури, фінансової структури, інформаційних потоків та ін.

— Розробка пропозицій щодо вдосконалення управління торговою мережею, а саме: здійснення реінжинірингу бізнес-процесів, інформаційних потоків, удосконалення організаційної структури торговельної мережі та ін.

— Обґрунтування системи ключових показників стану зовнішнього та внутрішнього середовища, що будуть формувати показники для врахування системою інформаційного забезпечення управління торговою мережею.

— Розробка та обґрунтування методик та інструментарію окремих об'єктів системи інформаційного забезпечення в управлінні торговими мережами, оцінка їх ефективності для вирішення конкретних завдань, адаптація найефективніших методик та інструментарію до специфіки фінансово-господарської діяльності та управління певної торговельної мережі та ін.

— Формування пакету внутрішньої звітності системи інформаційного забезпечення передбачає розробку форм управлінської звітності в розрізі конкретних користувачів інформації системи, їх інформаційних потреб для прийняття управлінських рішень та ін.

— Розробка та затвердження внутрішньокорпоративних регламентів функціонування системи інформаційного забезпечення в управлінні торговельною мережею забезпечить чітке виконання функцій, покладених на систему інформаційного забезпечення, унеможливить конфлікти в ході їх реалізації та ін.

— Тестування результатів впровадження системи інформаційного забезпечення управління торговою мережею. На цьому етапі передбачається апробація функціонування системи інформаційного забезпечення на окремому бізнес-об'єкті торговельної мережі, оцінку результатів проведеного експерименту та розробку коригуючих заходів відповідних етапів впровадження системи інформаційного забезпечення в управління торговою мережею в цілому.

— Введення в експлуатацію системи інформаційного забезпечення на всіх рівнях управління та на всіх структурних підрозділах торговельної мережі.

Послідовна реалізація даних етапів дозволить дати системну оцінку стану і проблем діяльності торговельної мережі. Також при побудові та функціонуванні системи інформаційного забезпечення управління необхідно враховувати фактор сезонності. Складністю при аналізі затрат на торговельних мережах є той факт, що система показників ефективності повинна враховувати сезонні коливання.

Для ефективного функціонування системи інформаційного забезпечення управління торговельними мережами необхідна розробка певної послідовності її реалізації.

Основними етапами функціонування системи інформаційного забезпечення можна визначити дев'ять етапів. Складністю функціонування системи інформаційного забезпечення управління торговою мережею є постійна необхідність її вдосконалення у зв'язку дуже великою кількістю інформації, а також змінах у внутрішньому та зовнішньому середовищах.

Завданням першого етапу є збір існуючої інформації щодо функціонування торговельної мережі, внутрішнього та зовнішнього середовища.

На другому етапі відбувається вибірка потрібної інформації, а також її розподіл між відокремленими підрозділами, функціональними підрозділами, а також різними ієрархічними рівнями управління.

Третій етап — опис та аналіз інформаційної системи організації. Результат етапу — схеми організаційно-управлінської структури, інформаційних потоків торговельної мережі, опис системи бухгалтерського обліку. На цьому етапі також повинні бути визначені особливості та недоліки організації існуючої системи управління.

На четвертому етапі визначається якісний і кількісний склад інформації, необхідний для ефективного управління торговельною мережею. На цьому етапі виявляються недоліки існуючої інформаційної системи, з'ясовуються причини цього, оцінюється обсяг змін у системі управління.

На п'ятому етапі повинна бути представлена відповідна формалізована система, здатна збирати, обробляти і надавати керівникам відповідну інформацію. Виділяються центри віддаленості — сегменти всередині торговельної мережі, в кожному з яких є відповідальні особи, які приймають рішення.

Шостий етап характеризується дослідженням системи управлінської звітності. Управлінська звітність являє собою сукупність звітів і зведень, які складаються центрами відповідальності і включають всю необхідну для інформацію із заданим рівнем деталізації для фахівців різних підрозділів на всіх рівнях ієрархії.

На сьомому етапі відбувається аналіз системи управління, підготовка звітів керівниками структурних підрозділів з повним поясненням причин, які призвели до виникнення відхилень. Головна мета аналізу — оцінка фінансово-господарської діяльності підприємства на основі управлінської аналітичної звітності та розробка рекомендацій щодо її вдосконалення, а також своєчасне виявлення та усунення недоліків в діяльності торговельної мережі.

На основі аналізу ефективності управління та причин відхилень, на восьмому етапі розробляються варіанти управлінських рішень, направлених на забезпечення покращення роботи системи інформаційного забезпечення.

Заключний дев'ятий етап функціонування системи інформаційного управління торговельними мережами — визначення системи показників планування, яка складається з систем планування діяльності структурних підрозділів торговельної мережі і системи зведеного загального плану діяльності торговельної мережі. А також відбувається корегування існуючої системи інформаційного забезпечення, у відповідності із вияв-

леними помилками, проблемами та зауваженнями користувачів даної системи.

ВИСНОВКИ

Отже, інформаційне забезпечення управління торговельною мережею повинно бути максимально наближеним до конкретного спеціаліста, відповідати стратегічним цілям мережі, враховувати і передбачати можливі зміни у внутрішньому та зовнішньому середовищі, передбачати механізм постійного моніторингу та аналізу стану виконання показників ефективності управління, забезпечувати різний рівень доступу до інформації керівникам та співробітникам в залежності від їх посадових обов'язків.

Інформаційне забезпечення управління торговельною мережею має розвинуту багаторівневу структуру і повинне здійснювати зв'язки як між різними підтримками всередині мережі, так і з великою кількістю зовнішніх організацій. Це потребує створення спеціальних методів узгодження інформаційного забезпечення різних рівнів, розробки системи зв'язків між ними, а також спеціальних класифікаторів, чому і будуть присвячені наступні етапи нашого дослідження.

Подальше дослідження методологічних засад інформаційного забезпечення в управлінні торговельними мережами доцільно присвятити розробці механізму функціонування цієї управлінської технології в практичній управлінській діяльності суб'єктів торговельних мереж.

Література:

1. Бабенко В.А. Экономическая эффективность внедрения системы информационного обеспечения управления инновационными процессами перерабатывающих предприятий АПК // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). — 2013. — № 1 (1). — С. 28—36.
2. Гришко М.Г., Тарасюк М.В. Сутність та особливості інформаційного забезпечення управління торговельними мережами // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. — Чернівці: ЧТЕІ КНТЕУ, 2014. — Вип. II (54). Економічні науки. — С. 293—303.
3. Старенька О.М. Інформаційне забезпечення системи оперативного управління промислових підприємств // Вісник Донецького Національного університету економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського (Економічні науки). — Донецьк: ДонНУЕТ, 2013. — № 3 (59). — С. 38—45.
4. Преображенский Б.Г. Оперативное управление в производственных системах: проблемы и ресурсы интенсификации. — Воронеж: Изд-во Воронеж. ун-та, 1988. — 199 с.
5. Мехеда Н.Г., Лисенко В. Інформаційне забезпечення управління потенціалом підприємства // Економіка України в умовах глобалізації: Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції. 14—15 жовтня 2013 р. — Черкаси: ЧІБС УБС НБУ, 2013. — 370 с. — С. 149—152.
6. Петренко С.М. Інформаційне забезпечення внутрішнього контролю господарських систем: монографія / С.М. Петренко. — Донецьк: ДонНУЕТ, 2007. — 290 с.
7. Смирнова А.Г., Стельмах О.О. Впровадження інформаційних систем менеджменту у вітчизняних організаціях // Вісник Донецького національного університету економіки і торгівлі ім. М.І. Туган-Барановського. — 2011. — № 10. — С. 25—26.

References:

1. Babenko, V.A. (2013), "Economic efficiency of implementation information support system for management of innovation processes in agricultural enterprises processing", Zbirnyk naukovykh prats' Tavrijs'koho derzhavnoho ahrotekhnolohichnoho universytetu (ekonomichni nauky), vol. 1 (1), pp. 28—38.

2. Gryshko, M.G. and Tarasyuk, M.V. (2014), "Nature and characteristics of information support in trade networks management", Visnyk Chernivets'koho torhovel'no-ekonomichnoho instytutu, no. II (54), pp. 293—303.

3. Staren'ka, O.M. (2013), "Information support system operational management of industrial enterprises", Visnyk Donets'koho Natsional'noho universytetu ekonomiky i torhivli im. M. Tugan-Baranov's'koho (Ekonomichni nauky), vol. 3 (59), pp. 38—45.

4. Preobrazhenskiy, B.G. (1988), Operativnoye upravleniye v proizvodstvennykh sistemakh: problemy i resursy intensifikatsii [Operational Management in industrial systems: the problems and resources of intensification], Izd-vo Voronezhskogo un-ta, Voronezh, Russia.

5. Mekheda, N.H. and Lysenko, V. (2013), "Information support of management enterprise potential", Materialy V Mizhnarodnoi naukovy-praktychnoi konferentsii [Proceedings of the V International Scientific and Practical Conference], Ekonomika Ukrainy v umovakh hlobalizatsii [Economy of Ukraine in the context of Globalization], Cherkasy, Ukraine, October 14—15 2013, pp. 149—152.

6. Petrenko, S.M. (2007), Informatsiine zabezpechennia vnutrishnogo kontroliu hospodarskykh system [Information management of internal control of economic systems], DonNUET, Donetsk, Ukraine.

7. Smyrnova, A.H. and Stel'makh, O.O. (2011), "Implementation of management information systems in local organizations", Visnyk Donets'koho natsional'noho universytetu ekonomiky i torhivli im. M.I. Tugan-Baranov's'koho, vol. 10, pp. 25—26.

Стаття надійшла до редакції 09.10.2014 р.

ЕКОНОМІКА
ПРАКТИКА
І ДОСВІД

Журнал включено до переліку наукових
своєрідних видань України з галузі

- ЕКОНОМІКА
- ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

(постанова Президиума ВАК України
№ 1-05/2 від 27 травня 2009 р.)

**ЖУРНАЛ
ВИХОДИТЬ
24 РАЗИ
НА РІК**

www.economika.com.ua

Тел: (044) 223 26 28, 537 14 33, 537 14 32
Тел/факс: (044) 458 10 73
E-mail: ekonomika_2008@ukr.net